

POCZUĆ SIĘ (30) *vb pf*

się (22), sie (8).

o jasne.

inf poczuć się (12). ◇ *fut 3 sg* poczuje się (2). ◇ *2 pl* poczujecie się (1). ◇ *3 pl* poczują się (2). ◇ *praet 1 sg m* -em się poczuł (1). ◇ *2 sg m* -eś się poczuł (1). ◇ *3 sg m* poczuł się (1). ◇ *3 pl m pers* poczuli się (1). ◇ *plusq 3 sg m* poczuł się był (1). ◇ *imp 3 sg* niech, niechaj się poczuje (2). ◇ [*1 pl* poczućmy się.] ◇ *2 pl* poczujcie się (1). ◇ *con I sg m* by się poczuł (3). ◇ *3 pl m pers* by się poczuli (2). ◇ [*part praet act* poczuwszy się.]

Sł stp, Cn brak, Linde s.v. poczuć.

1. *Zdać sobie sprawę, zrozumieć, zorientować się; sentire Vulg (17)* : Y moc ísobie wízytkę [*papież*]/ y zwierzchność nád Cefárzem y krolmi przywłázczył y oney nád nimi/ pod pokrywką zmysłonego naboženftwá/ żeby fię nie poczuli/ vżywa *CzechEp* 426; *NiemObr* 64 [2 r.].

poczuć się w czym [w tym: „w tym” (12)] (13): A to y ia íam klechą y beftyą/ wedle íadu X.K. będąc/ trochem fię też w tym poczuł: á což ínfzy nád mię bącznieyízy y vczeńízy ludzje? *CzechEp* 127; Íakoż to y I.M.X. Arcybífkup/ íako ítárízy y mędrízy baczy/ y nie bez przyczyny (chociaż fię podobno w tym X.K. nie poczuł [...]) *CzechEp* 220; przedíę tę zgodę íam X. Arcybífkup íwoią przedmowá zepíue/ gdy fię íedno kto w tym dobrze poczuie *CzechEp* 227, 64, 127 [2 r.], 228, 260, 264, 268; *NiemObr* 123, 165; Lecz oni nie rozumieíi tego íłowá/ y zákryte byío przed nimi/ żeby fię w nim nie poczuli *WujNT Luc* 9/45; [Otoż potrzebá poczuć íe człowiekowi w íprawach íwoich á k temu Bożych/ á wízytko czynić ták íákoby byío od nas [...] y rozumnie czyniono y wypeíniano. *GilPos* 22v; A ták bráćie z przykłádu onych fię buduyemy/ A żefmy Chrześćíanie wždy fię w tym poczuymy. *ProtÍalm* 29 (*Linde s.v. poczuć*)].

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: w tym (3); zaimek pytajmy (2), jeśli (1), że (1)] (4): A X.K. niech fię poczuie w tym/ co to íeít duchowi fię í. íprzećiwiáć *CzechEp* 264, 64, 260; [*Lato mówi do ludzi*] Poczuyćiefz fię próżę was/ íeííície fię w dáry Letne ták opátrzyli/ íák íeít zwyczaj ítáry. *RybGęsí* B4.

Szereg: »poczuć się i obaczyć« (1): ták fię dálece íercem íwym y piorem vnioít/ że mu fię zdáío/ íż wíżędy okoío nie⁸⁰ beftye ítoią: á íż do nich íámych to píímo przyśc íiaío: á íż fię w tym żaden z nich poczuć y obaczyć nie íiaío. *CzechEp* 127.

2. *Opamiętać się i przestać postępować w określony sposób (12)* :

a. *Zrozumieć swój błąd, poprawić się, przestać błędzić (9)* : A ták gdyby fię X.K. z íwoimi obcochwałobożniki poczuł: mogłby y to obaczyć/ [...] íż to/ co mnie z ítrony Bogá y Chríítuíá zádał/ íemu wíęcey íłuży niż mnie *CzechEp* 85, 265; *NiemObr* 81, 165; Nufz íobole y ínfze Kleinoti wmaloni a wgrufzki íie obrocili: dadza íie wam te maloni znac íeíli íie niepotzuiecie *PaprUp* K2v; że nam Grámmátiki Polkíe cudzożiemcy opíuíą. Czemu nie íwoi? Wprawdzieć poczuł íie byío troche on w rozum, w godność, y w záchowánié nieśmíertelny Stániíław Orzechowíki: íedno ná Bulgárfki wzór *JanNKar* D2v, D2v.

poczuć się w czym (1): Płákáć będą/ íż nie vczynili dla vkrzyżowáne⁸⁰/ wíęcey niżli w íumnnieniu fię poczuia. *SkarKaz* 6a.

Szereg: »poczuć się i obaczyć« (1): then bowiem [Tyberius] gdy prze swoy zbytek wielki przyſzedſzy do vboſtwá/ ono oplákiwał. Rzekł do niego Cefarz: Nie wczáżeſ ſie poczuł y obaczył. *Phil* R4.

b. *Otrząsnąć się z jakiegoś uczucia* (3) : chćiey ſie Wafzmość poczuć/ Z niego [ze smutku] ſie przez Doktorá co nayprędzey wyzuć. *PaxLiz* B3, C3, C3v.

3. *Doznać wrażenia organicznego [jakim]* (1) : IEſli ſye ktho iádem/ álbo ktorą trućiną zaráżonym poczuie/ nátychmiałt themu ma ząbieżec á nie mieſzkác *SienLek* 155v.

4. [*Dowiedzieć się, otrzymać wiadomość [o czym]*]: Ieſzcze iákoby ſię W. X. M. zdáło/ piſác do pozoſtáłyeh Epifzkopow/ áby oni bez omieſzkánia o tym poczuwſzy ſię/ do mnie iáko do ſtárſzego ziecháli ſię dla porozumienia o tym *BronApokr* 19.]

Synonimy: **1.** *obaczyć, obaczyć się, pojąć, zrozumieć;* **2.a.** *obaczyć, obaczyć się, polepszyć się, upamiętać się, uſmierzyć się, uznać się, zrozumieć;* **4.** *dowiedzieć się.*

Formacje współrdzenne cf CZUĆ SIĘ.

AW, (MM)